

Välkommen, sköna vår.

Välkommen till Nyhetsbrev nr 7-2015

från Kalle Eriksson och Bjäreförlaget

Som vanligt

är det åtskilliga nya mottagare av detta Nyhetsbrev. Är du en av dessa och vill kolla innehållet i de tidigare: gå till www.bjareforlaget.com. Du hittar breven under rubriken "...som jag ser det."

Mina läsare – min lokala Google

Det är mycket som jag inte kan och inte begriper. Jag har fördelen att kunna kompensera denna brist genom tillgången på mina läsares kunskande. Mina läsare blir min lokala Google.

I förra Nyhetsbrevet skrev jag om sångsvanarna, som på sin vårliga färd mot nordliga häckningsplatser plötsligt började flyga i cirklar över Bjärehalvön – till synes villrådigas om de skulle gå ner för matpaus eller fortsätta norröver direkt. När jag betraktade denna cirkelflygning påminde jag mig hur det var förra året vid norr-flyttningen. Då stannade flera stora flockar med sångsvanar här och uppehöll sig under ett par veckor på fält, där det året före hade skördats majs.

Bertil Gunnarsson har kommenterat och påmint om att det var stormen Simone, som såg till att sångsvans-matbordet blev så överdådigt dukat det året. Mängder av majscolvar blev stormens offer och hamnade på marken, oåtkomliga för skördemaskinerna.

En annan fråga, där jag bad om hjälp gällde en bild, som jag hittat i mitt arkiv. Bilden visar "Omläggning av bron över Stensån. Eftersom jag just nu arbetar med att skriva vår järnvägshistoria, ville jag veta mer om denna bro-omläggning.

Genast fick jag hjälp. Inge Håkansson erinrade sig, att han sett en artikel i den ena av Laholms då två tidningar – Sydhalland. Han letade fram artikeln och kunde ge mig värdefull information.

Det var 1937 som denna omläggning av bron skedde. Anledningen var, att järnvägen just hade övergått från ångdrivna lok till ellok. Det innebar högre hastigheter. Därmed större krav på bl.a. bron.

Vad jag särskilt förvånades över när jag läste tidningsartikeln var, hur snabbt man fixade det hela – att byta ut den gamla bron mot en ny. Enligt referatet behövde man inte ställa in ett enda persontåg på grund av detta arbete!!!! Endast ett godståg berördes. Det dirigerades om och tog vägen via Veinge-Hässleholm och vidare söderut.

Att omläggningen kunde ske så snabbt verkar för mig ofattbart, men jag får väl tro på vad som stod i tidningen Sydhalland 2 oktober 1937:

-"Så snart norrgående tåget kl. 15 hade passerat, satte man igång och när tåget kl. 17.45 anlände var man klar."

I Tidningsartikeln påpekas, att det hela hade förberetts mycket noga. Det får man hålla med om....!!

Rädda bildskatten

Utan att det varit min avsikt, har jag blivit någon sorts insamlare av gamla fotografier. Många av dessa bilder är från kamerans barndom.

Det har bara blivit så, Jag har inte behövt anstränga mig. Bjärebor söker upp mig och undrar om jag vill ta hand om gamla bildsamlingar som kommit fram i något sammanhang. Ofta är det vid arvsskifte, eller vid annan sortering av gamla handlingar i annat sammanhang.

Nu visar räkneverket för den digitala delen av arkivet, att jag har passerat 41 000 bilder. Allt är donerat till kommunens arkiv. Dock får bilderna ligga kvar hos mig t.v., för att jag kontinuerligt skall kunna komplettera bildtexter.

Uppgifter dyker ständigt upp vid mina kontakter med bjärebor.

Den andra delen av arkivet, 20 000 pappersbilder, har redan överlämnats.

Visdomsord om två öron men bara en mun.

Att gamla tiders skolböcker intresserar mig är kanske inte så överraskande. Jag är intresserad av historia och skolans värld är ju den jag är utbildad för. När det på 1960-talet skedde nedläggningar av flera av våra gamla byskolor hände det, att skolstyrelsen anordnade auktion på gammalt skolmateriel. Bl.a.

auktionerades ut gamla läseböcker. Då passade jag på att berika mitt arkiv.

I dessa böcker från "för länge sedan" kan man fynda.

Här är ett exempel, hämtat ur den bok som kom att bli en klassiker och som flera generationer svenskar hämtat sin kunskap i bl.a. historia ur: **Läsebok för folkskolan 1868:**

Då Gud två öron och en mun dig gav

Vad kan du därav lära?

Mitt råd du dig erinre

Att du bör höra dubbelt mer

Och tala dubbelt mindre

Ur en välskrivningsbok från 1888 hittar jag följande visdomsord riktade till barnen:

Ren mun och ren hand

Fria gå i alla land

Små sår och fattiga vänner

Skall man icke förakta.

Många har använt "Läsebok för folkskolan".

Under många, många årtionden – från senare delen av 1800-talet och en bra bit in på 1900-talet – använde man i våra skolor **Läsebok för folkskolan**. Många generationer har hämtat kunskaper i historia, geografi och andra ämnen ur just denna bok. Många minns nog omslaget: Den väldiga granen i skogen, det lilla huset och texten: "*Lyssna till den granens susning vid vars rot ditt bo är fäst.*"

Allting har en historia

Så även denna läsebok, som utgavs i flera upplagor och som blev föremål för flera författares intresse. Om detta skall jag återkomma. Nu till något helt annat:

Svin i Båstad greps av polisen

"Att tunnbindare Malmströms 2nne svin Kreatur blifvit af Polisen Wallengren intagne...."

Nämnda rader återfinnes i stadsförmannens protokoll i Båstad 1832.

Vi kan läsa vidare i protokollet från 4 mars 1832:

" De tvenne svinen hade blivit gripna utanför handlanden Tiljanders hus

"Fasttagning av rakad sugga" var olympisk gren!!

Jag stannar kvar i den svinaktiga avdelningen. Det handlar om svin och olympiska spel.....

Visste du att det avhållits olympiska spel i Helsingborg? Året var 1836!!!

Jovisst.

Initiativtagare var Gustaf Johan Schartau (1794-1852) hemmahörande i Lund.

Han var son till den kände prästen och predikanten Henrik Schartau. På somrarna bodde han i Helsingborg där han undervisade i gymnastik och fäktning.

När arrangemangen i Helsingborg (Ramlösa) inte blev den framgång som Schartau hoppats på, fortsatte han med att arrangera på Ladugårdsgärde i Stockholm. Det var där man hade den "olympiska" grenen," Fasttagning av lössläppt, rakad och oljad sugga".

Den här "idrottsgrenen" orsakade emellertid problem. Suggan som skulle jagas rusade in bland publiken. Kaos och tumult.

Fiasko således.

Ett angenämt 60-årsminne

Häromdagen dök det ner en skrift i min brevlåda. Skriften heter Bolletinen. Den utges av en förening som heter Sveriges Fotbollshistoriker och Statistiker. På skriftens omslag såg jag bl.a. ett porträtt på en person som jag tyckte mig känna igen. Detta trots att bilden togs för 60 år sedan....

Anledningen till denna bild på omslaget är att i skriften finns en berättelse och ett 60-årsminne. Ett för mig mycket angenämt minne.

Följ sålunda med till fotbollens värld. Våren 1955. Om några veckor är det exakt 60 år sedan.

Här är berättelsen i korthet:

Allsvenska Helsingborgs IF skulle resa till Stockholm för att möta de suveräna serieledarna – Djurgårdens IF. Jag var en av spelarna i HIF.

Stockholmarna hade gått fram som en ångvält i serien. För oss i HIF hade det gått halvknackigt. Därför var det naturligt att i förhandsspekulationerna inför matchen handlade det bara om hur stort Djurgården skulle vinna. HIF skulle inte ha en chans. För tipparna var det en enkel match. En given etta på kupongen.

Det som hände på Råsunda-stadion den där dagen kom att bli en skräll, som ekade över hela fotbolls-Sverige. När matchen var slut stod det på anslagstavlan: 0-6. HIF hade besekrat mästarna. Med dessa siffror!!

Att den här skrällen blev särskilt stor i Helsingborg är inte överraskande.

Fotbollsintresset i "Sundets Pärla" var enormt.

Att "Skrällen på Råsunda" levde kvar har jag fått uppleva varje gång jag besökt Helsingborg och träffat fotbollsintresserade personer. Ständiga påminnelser: – Minns du? Vilken skräll! Vad hände egentligen där uppe i Stockholm? Hur kändes det? Alla dessa mål!!

Att helsingborgarna ständigt påminner mig om just den matchen beror väl på, att jag fyra gånger kom ivägen för bollen med mål som resultat.

"Siffergubben" blev psykad.

Vid dessa samtal med minnesrika helsingborgare har jag fått mig till livs många berättelser kring denna match. En sådan handlar om "siffergubben på Olympia".

Det var på den tiden då de allsvenska matcherna spelades samtidigt.

Resultatrapporteringen på anslagstavlan på Olympia skedde genom att en "siffergubbe" hängde upp siffror på krokarna alltefterom resultat från allsvenska matcher runt om i landet inrapporterades till Olympia.

Samtidigt som HIF spelade sin match i Stockholm var det match på Olympia. Jag tror det var Råå IF, som då spelade i serien närmast under allsvenskan – som spelade på Olympia.

Så kom första siffran från HIF:s match upp på anslagstavlan: 0-1!! Vanudå??

Genast kom spydigheterna från läktarhall: du siffergubbe. Du har vänt på siffrorna. Det måste vara 1-0.

Ingen ändring. I stället kom ny siffra: 0-2 !!! Ännu mera ofattbart! Nya rop från läktaren. Vet du inte att hemmalagets siffra skall stå först.??!!

Ingen ändring. Ny siffra: 0-3. Nya rop. Nya psykningar.

Så fortsatte det till 0-6. Ingen på Olympia kunde fatta att det var sant.

Bara några få är kvar.

Nåväl. Det var denna fotbollsskräll på Råsundastadion 1955 som gjorde, att redaktionen för Bolletinen önskade, att jag skulle fatta pennan och berätta. De flesta av de spelare som var med på planen då, är nu borta. Detta faktum blev en extra press på mig.

Jag har ofta fått samma förfrågan om att skriva om detta, men har alltid vägrat. Det är svårt att skriva om sådant man själv är "inblandad i".

Till sist hade jag gått med på att skriva för Bolletinen. Det var ju ändå fråga om ett 60-årsminne.

Nu kunde jag se resultatet i Bolletinen.

Till sist, för att återknyta till vad jag inledde med. Portättet på omslaget. Gissa vem....

Vill du komma i kontakt med redaktionen för Bolletinen är adressen:

sfs@bolletinen.se. Hemsida: www.bolletinen.se

Vill du kolla omslaget på boken kan du kolla Bloggen på min hemsida

www.bjareforlaget.com

Min bokhandel

Boktitel	Ord.pris	Reapris
Så blev Båstad tennis	225	100
Bilder av ett sekel i Bjäre	330	150
Vår bjärehistoria i bild	350	150
Bjärebor berättar	Slutsåld	
Strövtåg i Bjäres historia	330	

Ukraina fortsätter att engagera.

Bland mina föreläsningämnen finns det ett som höjer sig högt över de andra. Det är "Gammalsvenskby- en otrolig historia". Den märkliga historien om hur ca ett tusen personer från den då svenska ön Dagö begav sig av till fots(!) till en plats på stäppen i södra Ukraina. Ett utvandrarepos som skiljer sig från alla andra – inte minst när det gäller vad som hände med utvandrarerna i det nya landet.

Jag besökte denna unika by – Gammalsvenskby – för två år sedan. Det resulterade i en berättelse och ett bildspel.

Nu har oroligheterna i Ukraina och den ständiga mediabevakningen medverkat till att öka intresset för Gammalsvenskby ytterligare. Enbart under 2015 är redan ett famtontal framträdanden i det ämnet inbokade. Det kan bli fler – runt om i Skåne. 20 april är det Örkelljunga. Dagen därpå, dvs 21 april, blir det hemmaplan – V. Karups Bygdegård.

Buss ger huvudbry

En gammal bild i den nyligen utkomna jubileumsboken "V. Karups IF 80 år" har gett upphov till en del huvudbry och frågor. Bilden visar ett fordon. Vad är det? En lastbil? Eller buss? En hybrid.....

Frågor. Frågor.... Var hittade föreningen detta fordon? För vilket ändamål hade det byggts...?

Eftersom jag inte sitter inne med svaren gör jag som vanligt – skickar frågorna till mina läsare.

Bilden är från tiden då föreningen ännu hette Ramsjöstrands IF, dvs tiden före 1951.

Om du inte har hunnit skaffa boken (som finns att köpa i VKIF:s loppisbutik i V. Karup) och vill kolla bilden, kan du gå in på min hemsida

www.bjareforlaget.com

Du hittar bilden under rubriken Blogg.

Avslutar som vanligt

Om du i fortsättningen inte vill ha mina Nyhetsbrev – meddela mig i ett mejl

Kalle Eriksson

Bjäreförlaget

Hallavaravägen 102

269 91 Båstad

Tel. 0431-365332